

at udfinde den rette Pris paa Grter, naar den halve September Maaned ikke blev regnet med. Jeg lægger imidlertid ingen særdeles Bøgt paa denne halve Maaned, hvormod det forekommer mig vigtigere og langt betænkkeligere, at dette Lovforslag forandrer alle de Contracter, som ere indgaaede i Henhold til Capitelstarten. Efter min Mening er der ikke anført saa stærke Grunde for at foretage en saadan Forandring, at man skulde bringe et andet Forhold tilstede end det, der nu bestaaer. Det turde maaskee endogsaa være noget ubilligt, at naar Folk have regnet paa at svare en Afgift efter Priser saaledes, som de finde Sted i visse bestemte Maaneder, da at udvide det Tidrum, hvorefter Priserne skulle sættes. Hvad Udsaldet kan blive deraf, er ikke godt at sige; det er muligt, at det slet Intet faaer at betyde; men jeg synes, at der ikke er tilstrækkelige Grunde til at gjøre en sliq Forandring. Jeg vilde derimod være meget stemt for, at den ærede Forslagsstiller til 3die Behandling foretog saadanne Forandringer i Loven, at vi, hvad jeg allerede tidligere har tilladt mig at omtale som hensigtsmæssigt, fik en Gjennemsnitspris hele Aaret igjennem pr. Maaned offentliggjort; thi saa kunde man, naar der sluttedes Contracter om Delsler efter Capitelstart, komme til frit at afgjøre, hvilke Maaneders Priser der skulde optages i Contracterne, eller, om man vilde, vælge Gjennemsnitsprisen for hele Aaret igjennem. Det vilde være et nyttigt Arbejde, hvorefter man med afgjort Visshed kunde vide, hvad Kornet har kostet hele Aaret igjennem, men iøvrigt lade det være et frit Contractforhold mellem Folk, om de ville have, at Delslerne skulle erlægges efter den nu gjældende Capitelstart eller efter den Maade, hvorpaa Capitelstarten i dette Lovforslag foreslaaes ansat, eller endelig efter hele Aarets Priser.

Indenrigsministeren: § 2 omhandler et af de Puncter, der, saaledes som jeg allerede ved Sagens Forhandling paa sidste Rigsdag har tilladt mig at antyde, er et af dem, der maae behandles med ganske særdeles Forsømmelse. Den ærede Rigsdagsmand, der sidst havde Ordet (N. Hage), har uventvovl — jeg

hørte nemlig ikke Begyndelsen af hans Foredrag — betragtet Sagen fra det Standpunkt, hvorfra jeg mener den netop bør betragtes. Den ærede Hovedforslagsstiller (J. N. Hansen), om jeg maa bruge det Udtryk, har under Sagens 1ste Forhandling iaar villet gjøre gjældende, at en historisk Belysning af Lovbestemmelserne om Capitelstarten, og hvad dermed staaer i Forbindelse, skulde vise, at de Indvendinger, som ere blevne gjorte imod at røre ved den Maade, hvorpaa Capitelstarten sættes, vare ugrundede, idet han meente, at der deraf fremgik, at der dog Tid efter anden var foresataget Forandring deri, og at det hele Capitelstartsvæsen, ialtsald i sin nærværende Skikkelse, ikke var saa mange Decennier gammelt; men jeg kan paa ingen Maade erkjende, at det er rigtig udtagne Slutninger af de i og for sig uomtvistede Kjendsgjerninger, hvorom der her er Spørgsmaal. Jeg troer nemlig, at i en Sag af den Bessaffenhed, efter Udviklingen af de Forhold, hvorom der her er Tale, ere nogle Decennier en meget lang Tid; 2, 3, 4 Decennier ere i et Forhold af denne Bessaffenhed af ganske særdeles Betydning. De mange Transactioner, som i disse Decennier have fundet Sted, have et saadant Omfang, ere af en saa indgribende oekonomisk Betydning, at en Mængde af de derved stiftede Forhold ere consoliderede paa en saadan Maade, at man vel maa vogte sig for at røre ved dem, og hvad nu navnlig angaaer de Maaneder, der skulle regnes med, forekommer det mig aldeles klart, at her er et Forhold, som man navnlig aldeles bestemt maa vogte sig for at røffe. Naar jeg har lagt Bøgt paa de indgaaede Contracter, saa er det naturligvis ikke min Mening, at man ikke uden Brud paa Retfærdigheden skulde kunne foretage nogensomhelst Forandring i Bestemmelserne angaaende Capitelstartens Sættelse, at man f. Ex. ikke skulde kunne vedtage, at Sogneforstanderskabernes Indberetninger ogsaa skulde kunne lægges til Grund ved Capitelstartens Ansættelse o. s. v., uden at rammes af den Anse, at der røretes ved de indgaaede Contracter; paa den Maade maa den i og for sig rigtige Betragtning ikke overdrives; derimod er det et overordentligt vigtigt Moment, hvormange Maaneder der skulle